

Ved anvendelsen af bestemmelsen opstår der et særligt forhold for vandforsyningsanlæg, i hvis kendelse der er fastsat en højest tilladelig vandspejls-sænkning, jfr. § 18, stk. 1, nr. 2. Fastsættelsen af en sådan vandspejls-sænkning vil betyde, at anlæggets indvindingsret automatisk reduceres med faldende grundvandstand, og anlægget vil derfor ikke på linje med de mindre anlæg, som ikke har denne regulator, kunne hævde, at deres ved kendelsen givne ret ikke længere kan opfyldes. Da denne forskel mellem de større anlæg med vandspejlsregulering og de mindre anlæg vil kunne være urimelig, foreslås det i stk. 2, at der ved anvendelsen af stk. 1 skal bortses fra bestemmelser om højest tilladt grundvandspejls-sænkning.

Over for hensynsløs vandindvinding vil der for anlæg, som kræver tilladelse, kunne skrives ind efter § 28. Lovforslaget indeholder derimod ingen bestemmelser om regulering af hensynsløs indvinding for anlæg, som ikke kræver tilladelse. Situationen er næppe særlig praktisk. De almindelige domstole må kunne skride ind efter naboretlige synspunkter, ligesom erstatning for en sådan hensynsløs indvinding, jfr. bemærkningerne til § 19, må kunne søges for de almindelige domstole.

Til § 34.

Når en brønd eller boring ikke længere benyttes, vil det ofte være ønskeligt, at brønden tilkastes eller boringen lukkes. Der er i så henseende for det første et hensyn til at undgå tilfældig brug af brønden eller boringen; grundejeren er måske gået over til anden vandforsyning, fordi vandet i brønden eller boringen var forurenat eller udsat for forurening, og under alle omstændigheder kan vandet i en brønd eller boring, hvortil der ikke gennem jævnlig brug sker tilstrømning af nyt grundvand, blive af dårlig kvalitet, ligesom en sådan brønd eller boring ofte vil være uden for sundhedsmyndighedernes kontrol. Der er dernæst, navnlig for brøndenes vedkommende, et hensyn til at undgå, at urenheder fra de øverste jordlag — fra sivebrønde eller andet — gennem brøndene løber ned i og forurenar dybereliggende grundvandslag, som benyttes til vandforsyning. De fleste sundhedsvedtægter indeholder en bestemmelse om, at dels alle brønde, der er kondemneret af sundhedsmyndighederne, dels alle i øvrigt nedlagte brønde skal tilkastes, jfr. normalsundhedsvedtægten for landkommuner § 12, stk. 1 og 2. Efter normalsundhedsvedtægtens § 15, som ændret ved sundhedsstyrelsens cirkulære nr. 117 af 10. maj 1960, kan der i samlede bebyggelser kun gives tilladelse til afledning af spildevand fra wc til sivebrønde, hvis hele bebyggelsen får sin

vandforsyning fra godkendt vandværk, og alle brønde i området er tilkastet og alle private boringer sat ud af funktion.

KF indeholder i § 11, nr. 6 b i slutningen, hvortil også § 24, stk. 2, henviser, en bestemmelse om uskadeliggørelse af ikke benyttede brønde.

I § 34 foreslås en almindelig bestemmelse om tilkastning af overflødige brønde og lukning af overflødige boringer. Bestemmelsen omfatter ikke alene tilfælde, hvor grundejeren har mistet retten til indvinding fra det gamle anlæg eller definitivt har opgivet at bruge brønden eller boringen, men også tilfælde, hvor grundejeren må anses for tilstrækkeligt hjulpet ved en anden vandforsyning, men dog gerne vil holde sin tidligere vandforsyning i reserve til f. eks. havevanding i tørkeperioder eller til at lave the og kaffe med særligt blødt vand; afgrænsningen af sundhedsvedtægternes begreb „nedlagte“ har været vanskelig i de sidstnævnte tilfælde.

Bestemmelse om tilkastningen eller lukningen kan efter § 34 træffes af landvæsenretten eller sundhedskommissionen. Det er tanken hermed, at landvæsenretten navnlig skal kunne træffe en sådan bestemmelse i forbindelse med en sag om tilbagekaldelse af indvindingstilladelsen til anlægget, og at bestemmelsen altid skal kunne træffes af sundhedskommissionen.

Til § 35.

1926-lovens § 1, stk. 2, sidste pkt., bestemmer, at hvis påtænkte bygge- og andre foranstaltninger kan forudses at medføre varende videregående indgreb i grundvandsforholdene, kan spørgsmålet herom inden foranstaltningens iværksættelse indbringes for en landvæsenkommission til behandling efter 1926-lovens regler. En noget lignende bestemmelse findes i KF § 3.

1926-lovens regel er i praksis fortolket som kun omfattende byggearbejder m. v., der er led i et vandforsyningsanlæg (U.f.R. 1942.570, 1947.221, 1949.799, 1952.1042 og 1955.121, jfr. 1961-betænkningen side 107 ff., nr. 31, 40, 42 og 51). Indskrænkningen må formentlig ses som et udtryk for, at domstolene har anset det for uehdigt, at egentlige naboretlige erstatningsspørgsmål unddrages de garantier, der følger af almindelig domstolsbehandling, med mindre sikre hensyn taler for det. Man har derfor i retspraksis begrænset reglen til at gælde i de tilfælde, hvor sagen i sin helhed hører under landvæsenkommissionen.

I § 35 har man i overensstemmelse med KF foreslået, at reglen udvides noget ud over det omfang, den har fået i hidtidig praksis, nemlig således, at der ved bygge- og udgravningsarbejde af enhver